

**NIONDE
ÅRG.
No 4**

Prenumerationspris:
Helt år Emk. 225:—
Halvt „ „ 125:—
I utlandet:
Helt år Emk. 350:—
Halvt „ „ 200:—

**ÖTKOMMER
ALLA ONSDAGAR**
Redaktion:
Svenska Folkförbundet
Redaktör: **N. Blees**
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.

För längre annonser
ring beviljas.

27 jan.

Våra skolor på landet.

Flera gånger förut har man i denna tidning skrivit om det be-
drövliga skick, vari våra skolor
på landsbyggden befinna sig.
Även denna gång vilja vi orda
något om den saken.

De skolhus, där svenskbygg-
dens barn undervisas, äro nästan
alla otidsenliga, en del allt annat
än lämpliga till skolhus, "fallfär-
diga" har någon icke utan anled-
ning tillåtit sig kalla dem. Då
nu folkskolorna efter några år
alla måste vara sexklassiga, och
nya klasser öppnas, så blir bris-
ten på skolhus allt större. En
del måste därtill rivras. Det gäl-
ler därför nu för våra landskom-
muner att så fort som möjligt
söka lösa den svåra skolhusbygg-
ningsfrågan. Ingen kommun borde
försumma att skaffa sig för detta
ändamål statens byggnadslån.

Detta lån är på lång tid och i
allt fördelaktigt. Utan ett sådant
lån är det också omöjligt att
bygga någorlunda bra skolor. Låt
därför icke tillfället gå ur händer-
na ännu så länge lån kan erhållas.
I detta sammanhang vilja vi
nämligen, att Wormsö kommun
länge planerat inreda en större
sexklassig skola i Magnushofs
manngårdsbyggnad. Många svå-
righeter har kommunen att över-
vinna, innan Magnushof kan bli
en skola, och nu, då huset änt-
ligen skulle överlämnas till kom-
munen, har lantmäterikommis-
sionen gjort svårigheter och

minskat arealen, ävensom frånta-
git uthusbyggnaderna. Men måt-
te nu vormsöborna lyckas ändå
i sina strävanden att iordning-
ställa huset så att det kan börja
ta emot skolungdom. Mycket
vore då vunnet. — Även i Klot-
torp har man länge önskat få
den gamla herrgårdsbyggnaden
till skola men deras önskan
tycks ej gå i fullbordan, emedan
staten lagt beslag på huset för
andra ändamål och icke respek-
terat kommunens rättmätiga
önskan. Det är illa det.

Hur som helst. Skolhusfrågan
måste lösas och statslån borde
upptas.

Föreningen "Framåt".

Föreningen „Framåt“ firade den
17 dennes sin andra årsdag. Två
år har den arbetat och om den
också bara har gjort litet, så har
det ändå alltid gått framåt för
densamme. Föreningen som grun-
dades den 17 januari 1924 med
7 medlemmar, består nu av 14
medlemmar. Föreningens ända-
mål är att besöka och hjälpa de
fattiga inom svenska församlingen
samt att hjälpa arbeta för svensk-
heten härute. Under det gångna
året har föreningen anordnat två
större tillställningar — en majfest
och en julfest, som båda lyckades
bra, tack vare det talrika del-
tagandet av allmänheten. Det är
ju huvudsakligen av sådana till-
ställningar och dels av medlems-
avgifter som föreningen får sina

medel. Då föreningen grundades
var kassan tom och våra med-
lemmar hade till förfogande en-
dast den goda viljan att göra det
bästa. Av nedanstående redovis-
ning ser man att arbetet lyckats,
och har föreningen nu redan
en liten fond. Det har gått fram-
åt. En gång i veckan samlas
vi för att sy, virka och sticka.
Fast vi hade upptagit på pro-
grammet även svensk litteratur-
läsning, så ha vi dock icke hun-
nit därmed, ty tiden har varit för
knapp. Tre gånger om året be-
söka vi våra fattiga, 11 enskilda
personer och 2 familjer, med gå-
vor, som bestå av matvaror, pen-
gar och "plagg."

Nu gäller det att med ny kraft
börja det nya året. „Framåt“
tackar hjärtligt för allt det intresse
och all den hjälp som visats från
allmänhetens sida samt hyser för-
hoppningen, att våra vänner
också i framtiden icke skola neka
oss sin välvilja.

Alla slags gåvor mottagas med
stor tacksamhet.

Föreningen "Framåts" kassa-redovisning för 1925.

Inkomster	
Saldo från 1924	Mk. 3.188.—
Lotteri	" 6.250.—
Renvinst av fester	" 16.191.—
Medlemsavgifter	" 1.900.—
Gåvor	" 1.000.—
	Mk. 28.529.—

Utgifter.	
Gåvor till de fattiga	Mk. 18.649.—
Saldo till 1926	" 9.880.—
	Mk. 28.529.—

Styrelsen.

Flygolycka i Reval.

Söndagen den 24 dennes inträffade i Reval en flygolycka. A. B. "Auronaut" hade anordnat "lustflygningar" med flygaren, Junkers apparat nr. 13. Under den tredje flygturen började motorn strejka, och det på så långt avstånd från sjön, att landningen fick företagas mellan magasiner i hamnen. Vid laveringen mellan bygnaderna, vilket skedde för att minska farten, stötte ena vingen mot en telefonpost och det åstadkom en annan riktnings, så att flygaren rusade mot en magasinvägg med sådan fast att den trängde genom väggen, men därvid krossades också maskinen. Aviatören och alla fyra passagerare kommo under spillrorna, men räddades, en del nästan oskadade. En passagerare blev dock så svårt skadad, att han ännu, då detta skrives, är i omedvetet tillstånd och äro hans skador livsfarliga.

Den förstörda apparaten var värd $7\frac{1}{2}$ miljoner mark och var försäkrad för 15000 dollar.

Influtna gåvor.

För "Kustbon" 1) gen. kamrer L. Karlfeldt, Umeå, insamling av Umeåbladet från 1925 Kr. 26:50, 2) av en som icke vill bli nämnd Fmk. 100:— För dessa gåvor uttalar Kustbon här sitt varma tack!

För estlandssvenska ynglingar vid Nykarleby seminarium av konsul E. Gahlnbäck, härstädes, Emk. 5.000:— För gåvan frambäres å de ihågkomnas vägnar ett varmt tack! N. Bles.

Ormsö.

Scharlakansfeber har utbrutit i byn Sviby och hava skolbarnen därifrån avstängts från skolgång. Öns estniska skola har fått inställa undervisningen för en obestämd tid framåt likaså 3—4 kl. i Hullo svenska skola, vilka klassers elever till övervägande del utgöras av Svibyarn. Mätte befolkningen bara iakttaga nödig försiktighet så kanske att sjukdomens vidare spridning kan förhindras.

Joel Nyman.

Svensk vävvisa.

Melodi: "Di gå över daggstänkta berg . . ."

Di väva i durann) och munk,
fallera,
och bommen slår hastigt sina dunk,
fallera,*

*Och skytten far och flyger,
och de präktigaste tyger,*

*vi väva och durann och munk, fallera
Och drömmar om lycka och vår,
fallera,*

*dem slå vi in i ljusa krabbasår,
fallera,*

*i rosengång och flossa,
och om skogens doft och mossar
vi drömma, när träddningen blir svår,
fallera,*

*Och drälltar om hemspunnet lin,
fallera,*

*och damast så silkesmjuk och fin,
fallera,*

*och tankarna de vandra,
och ingen kan dem blandra,
de söka sig till lilla vännen min,
fallera,*

*Och spinrocken surrar och snor,
fallera,*

*och spolmaskin hjälper till och gnor,
fallera,*

*Och fänka singlar lita,
och ingen rast och vila,
och ingen såvlig lättja bland oss bor,
fallera,*

*Och en gång jag bygger väl bo,
fallera,*

*med vännen min i kärlek och tro,
fallera,*

*och båda ska vi sträva,
och allt jag själv skall väva
till eget och hemgjort bo fallera.
Gunnel.*

**) Durann är en särskild randning
i linnevävad.*

Veckans krönika.

Inrikes.

Årets statsbudget.

Finansminister Sepp har förelagt parlamentet budgeten för finansåret 1925—1927, vilken balanserar med en summa av 7,494 miljoner estmark. Av detta belopp anslås för kommunikationerna 2,000 miljoner, för försvaret 1,700 och för undervisningsändamål 1,120 miljoner. Ministern framhöll uppmuntrande tecken på ekonomisk återuppblomstring vilket visat sig i den aktiva handelsbalansen, som företer ett över-skott på 300 miljoner estmark.

Statshushållningen under år 1925 ådagalade, att Estland långsamt utvecklas mot ett välstånd, som är nödvändigt för att gottgöra kapitalförlusterna under kriget. Regeringens politik går ut på att understöda strävanden, som äsyfta ett främjande av snabb tillväxt av landets rikedomar, samt ett utvidgande av marknaden genom avlägsnande av tullhinder, som rest sig i vägen för vissa industriers uppräckning. — Sedan detta skrivits, har budgeten blivit antagen i första läsningen.

Brasileemigrationen misslyckad.

En stor mängd till Brasilien under loppet av senaste år anlända emigranter befinna sig i ett svårt materiellt nödläge. En del av dessa har vänt sig till krigsministern med hemställan om att beredas möjlighet att återvända till hemlandet, där de äro villiga att som frivilliga inträda i armén. Estländska konsuln i Antwerpen har underrättat Regeringen om att till Antwerpen från Brasilien ankommit ett betydande antal estländska emigranter, som äro stadda på färd hem, då utkomst-möjligheterna för emigranter i Brasilien äro mycket små.

Amnestiplaner.

Vår nya regering nämnde i sitt program bl. a., att den planerar en amnesti på Estlands självständighetsdag den 24 februari. Nu ha socialdemokraterna till riksdagen inlämnat ett amnestiförslag, enligt vilket främst politiska fångar skulle såvitt möjligt amnestieras. Så skulle t. ex. fångar som dömts till livstids tukthus få straffet nedsatt till 5 års tvångsarbete.

I Finska viken ligga ännu 25 ångare infrusna.

Enligt ett meddelande från Moskva ligga i Finska viken ännu 25 i isen infrusna ångare. Det antages att samtliga dessa ångare skola av sovjetisbrytarna kunna utassisteras ur isen. Intill den 1 februari är det meningen att inassistera till Petersburg 11 ångare.

På grund av att navigationen i Finska viken för en tid framåt erbjuder stora svårigheter har

handelskommissariatet föreslagit samtliga exportörer att sända sitt utförelsgods till utlandet via Reval, Riga, Königsberg och Murmansk. För gods destinerat till Tyskland och Frankrike rekommenderas anlita det av den direkta järnvägsförbindelsen mellan rådsunionen och de nämnda länderna. Spannmålsutförelsen från rådsunionen dirigeras tills vidare över Königsberg.

Sedan detta skrivits, har en hel karavan av de infrusna ångarna av ryska isbrytare bogserats in till Reval.

Postförhållanden.

Post till Finland, Lettland och Litauen kommer hädanefter att befordras med aeroplan till Helsingfors varje tisdag, torsdag och lördag kl. 10 f. m. samt med ångbåt till Hangö varje söndag kl. 12 f. m. Med aeroplanen befordras endast brevpost och tidningar, med ångbåten däremot all annan post.

Flygpostbefordran är avsedd att ersätta befordran med ångbåt, och all post går därför luftvägen.

Brev och tidningar frankerade med luftpostmärken befordras varje dag.

Ett ryskt fartyg med vapenlast på Revals redd.

För ett någon tid sedan ankom till Revalbukten ryska ångaren Karl Marx, som ankrade där. Båten är med full last på väg till Petersburg, men på grund av isförhållandena har den ej kunnat fortsätta sin färd. I Reval har det väckt undran, att lasten i denna liksom i andra ryska båtar icke lossats i Reval för att med järnväg sändas till Ryssland. Tidningarna uppge, att båten vore lastad med krigsförnödenheter som inköpts av ryska regeringen.

Utlandet.

Tyskland skall få svar rörande ockupationen.

Med anledning av tyska regeringens senaste demarche i ocku-

pationsfrågan har Reuter erfarit att engelska regeringen tagit frågan under behandling. Efter meningsutbyte med de franska och belgiska regeringarna torde gemensamt svar givas.

Kinesisk-rysk konflikt i Mandsjuriet.

Peking, 19 jan. Telegramm från Mandsjuriet ge vid handen, att konflikten mellan de ryska och kinesiska myndigheterna beträffande frågan om transport av kinesiska trupper med kinesiska östjärnvägen utmynnat i en brytning, med resultat att sovjet nu inslagit en politik av väpnad intervention. Trafiken har upphört och ryssarna ha hotat sända trupper för att bevaka järnvägslinjen i fråga. — Reuter.

Engelsmännen väntas utrymma Köln den 29 dennes.

Berlin, 19 jan. Tidningarna räkna med att engelsmännen definitivt skola ha utrymt Köln den 29 januari.

Förenta staterna och avrustningskonferensen.

Repressanternas hus har med 359 röster mot 1 beviljat ett anslag på 40,000 dollar för Amerikas deltagande i den preliminära avrustningskonferensen i Genève. Beslutet remitteras nu till senaten.

Ett kinesiskt universitet öppnat i Moskva.

I Moskva har öppnats ett kinesiskt universitet, bärande Sunjatsens namn. Det nya universitetet som förstås i grunden ej är annat, än en röd propagandaanstalt, har 250 elever, varav 40 äro kvinnor. Samtliga dessa "studenter" äro medlemmar av kinesiska revolutionspartiet Ramindan. Ett huvudämne är "revolutionens teori och praktik". Universitetets i fråga rektor är Radek.

Professor Julius Marks Lapp-landresa.

Professor i finsk-ugriska språk vid universitet i Dorpat, Julius Mark, har i dagarna återvänt från sin resa till Utsjokitrakterna, där han sedan maj månad som statens och Dorpatuniversitetets stipendiat bedrivit studier av infödingarnas språk. Professorn har särskilt ägnat intresse åt den s. k. outakoskidialekten, och han har insamlat ett rikhaltigt lexikalt och ljudhistoriskt material. Forskaren har uttalat sin tillfredsställelse med resultatet av vistelsen i Lappland, och han ämnar nästa sommar återvända dit för att då studera den dialekt som talas i trakten av Utsjokis mynning.

Luthers nya kabinet.

Berlin, 20 jan. (F. N. B.) Officiellt meddelas att rikspresidenten stadfäst rikskanlern Luther i hans ämbete och på hans förslag till riksminister för utrikesangelägenheterna utnämnt riksdagsmannen Stresemann, till inrikesminister riksdagsmannen Külz, till finansminister sachsiska finansministern Reinhold, till handelsminister riksdagsmannen Curtius, till arbetsminister riksdagsmannen Brauns, till justitieminister riksdagsmannen Marx, som jämte denna post äger omhänderha riksministerns för de ockuperade områdena åligganden, till försvaraminister Gessler, till postminister Stinagl och till kommunikationsminister Krohne. Rikskanlern har tills vidare fått i uppdrag att bestrida de på livsmedels- och lantbruksministrarna ankommande åliggandena. —

St. Mikaelssamlingen.

31. jan.: Högmässan, Reval, kl. 10,30.

Söndagsskola (äldveavdelningen).

7. febr.: Högm. med nattvardsgång på Lilla Rågö kl. 10 f. m. (ingen gudstj. i staden, men söndagsskola med yngre avdelningen kl. 12).

Erik Petzäll.

Större och mindre

Skogsparker på rot

såväl som

sågtimmer

köpes kontant av Säfveåns A. B.
Göteborg

Medlemmarna av sv. lärareförbundet sammankallas till

årsmöte

i Hapsal, Hotell Petersburg, söndagen d. 7 februari kl. 12 f. m.

Styrelsen.

EN STARK

svensk- och estnisktalande gosse, 16—17 år, som önskar lära sig **bageriyrket**, kan få anställning, 4—18 **Beckers Fabrik**. Svar till denna tidning „B. F.“

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 28. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING
BRANDFÖRSÄKRING
TRANSPORTFÖRSÄKRING
OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa sig till över

EMK. 80.000.000.—

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!

Trafikaktiebolaget MÄLAREN-HJÄLMAREN

TELEFONER: för passageraretrafiken 56-28, Norr 12-57, för godstrafiken Norr 12-99

Reguljära linjer: Stockholm — Köping — Kungsör — Arboga — Örebro
 Stockholm — Strängnäs — Västerås — Enköping
 Stockholm — Drottningholm — Sigtuna — Skokloster
 Stockholm — Öarna Ekerö, Björko, Adelsö och Svartsjölandet.

ANGÅENDE AVGÅNGSTIDERNÄ: SE DAGSPRESSEN

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
 Uniforms- och Sportatliklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)
 Hamngatan 3 A STOCKHOLM Norrmalmstorg

M. DUBOIS, UPPSALA
 BAGERI- OCH KONDITORI A.-B.
 rekommenderas

Telefoner: Konditoriet 1523 - Bageriet 2780 - Kontoret 9

Bageriidkarnes Jäst-Aktiebolag

hållbar och jäskraftig

Pressjäst

är oöverträffad.

Återsförsäljare antagas där vi förut icke äro representerade.

Post- och telegrafadress:

Jästängen, STOCKHOLM.

GÖTEBORG
KÖR
OLOF ASKLUNDS
BRÖD.
 Det ar bäst.

EGONLINIEN

uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till

Karlskrona—Danzig—Libau—
Riga—Reval—Hälsingfors.

Rylander & Rudolfs Fabriks A.-B.

Henriksdal, Sverige

Telegramadr.: "Rudolfs" Telefon 4 40 & 144 40

Tillverka telefonkol och dynamoborstär lämpliga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. Begär offert.

Järnvägsrestauranten, Malmö
 i nya hemtrevliga lokaler med ingång från Skeppsbron

Fullständig restauranttrörelse.
 Smörgåsbuffé - Konditoriafdelning

INGEN VET VAR
 haren har sin gång,
 men en var vet, att

PIX - PASTILLER

finnas överallt. Säljes i askar å 25 och 50 öre.
 Ensamtilverkare:

PIX Aktiebolag, Gävle

Medlemsavgifter till Svenska Odlingens Vänner för 1925,

som hittills ännu icke erlagts, torde fortats möjligt betalas. Riddaregatan 3 alla dagar kl. 10—1.

Den, som är förständig att ej låta sig döras av allt utländskt köper alltid svenska varor. En gammal välkänd firma lämnar alltid köparen bästa garanti att vid inköp erhålla största valuta för sina penningar.

Våra tillverningar:

SALUBRIN
SPRITÄTTIKA
AROMA ÄTTIKSPRIT

Eau de Cologne:
 Extrait Double CARITA
 Extrait Quadruple DELILA

Härvatten: Lotion GAMBO
 Lavendelvatten: Extrait Triple GARITA äro var i sitt slag marknadens yppersta och där till billigas e f. brikater. Därför garanterar

A.-B. P. HÅKANSSON, ESLÖV.

Olof Almér

Tel. 531 **Kristianstad** Tel. 163
 Vålsorterat Fin- o. Grovbageri

VILTSKINN

Räv, Utter, Mård, Hermelin, Ekorre, Harre o. Kanin uppköpas till allra högsta pris.

Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

Fougstedts Pälsvarufabrik, Malmö 4

Falkenberg

Använd

Extra vetemjålet

„ÖRNEN“

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolfs“. Rt. 440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamoborstär lämpliga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. — Begär offert!

Vid 22:dra allmänna lantbruksmötet i Göteborg år 1923 erövrade

Thermaenius Trösverk

hederspris, guldmedalj och fem lista pris.

Nya Herkules Slättermaskiner lista pris

Nya Fortuna Gröpkvarnar lista pris

Salix Radsättningsmaskin lista pris

Generalförsäljare:

KULLBERG & Co A.-B. Katrineholm

Svenska Sockerfabriks A. B., Malmö.

Bitsocker, förpackat i paket om 2 å 2½ kg, finnes till salu hos alla specialhandlare.